

[CONSTANTIJN HUYGENS] (DEN HAAG)
AAN FRÉDÉRIC DE LUBIÈRES [ORANGE]
19 MAART 1679
7108

Samenvatting: Huygens berispt Lubières inzake zijn optreden rond de weigering het *Te Deum* te laten zingen in Orange ter ere van de prins.

Bijlage: Huygens aan Obeille, 9 maart 1679 (Den Haag, Kon. Bibl., Hs. KA XLIX, dl. 3, p. 921-922).

Primaire bron: Den Haag, Kon. Bibl., Hs. KA XLIX, dl. 3, p. 921: afschrift (apograaf).

Vroegere uitgave: Worp 6, nr. 7108, p. 411: samenvatting.

Namen: Jean-Jacques d'Obeille; François Riomal; Willem III.

Plaats: Frankrijk.

Titel: *Te Deum*.

Transcriptie

¹Copie.

À Monsieur de Lubières.

À La Haye, ce 9me Mars 1679.

Monsieur,

Vous allez veoir par la joincte, comment Son Altesse gouste le procédé de vostre évesque. Je m'estonne qu'il soit entré dans l'esprit de personnes de juger qu'il seroit bon de redresser ceste croix, qui n'a point esté plantée qu'à la dernière ignomine de Son Altesse, comme dans un lieu dite dévote, et pour mémoire d'un si sensible affront arrivé à un Prince souverain dans son estat. Si ce bon Esvesque n'a soin de ce laver, et de la menace de porter son verbal en cour de France, et de son *Te Deum* refusé dans une joye publique, il aura bien besoin que vous luy appreniez à vivre. Je ne sçay comment vous vous avisez de vous plaindre des charges de la présidence, premier que de l'avoir obtenue. Je n'ay pas laissé de lire mesmes quelques passages de vostres lettres, parce que vous m'en pressez, mais contre temps. Soyez président, au nom de Dieu, et puis commencez à remuer vos interests. Jusqu'à présent on n'y respond que par silence, et Riomal vous fera bien veoir comment nous sommes en humeur de roigner toutes choses, de sorte que tous ces discours d'accusateurs et calomniateurs sont vains et hors de propos. Je suis, etc.

Vertaling

Aan de heer Lubières.

Den Haag, 9 maart 1679.

Mijnheer,

U kunt in bijgaand ²schrijven zien wat Zijne ³Hoogheid vindt van het optreden van uw ⁴bisschop. Ik verbaas mij erover dat iemand het in zijn hoofd heeft gehaald te oordelen dat het goed zou zijn dit kruis weer op te

---

1. <Copie> en naam geadresseerde autograaf.

2. Huygens aan Obeille, 9 maart 1679 (Den Haag, Kon. Bibl., Hs. KA XLIX, dl. 3, p. 921-922).

3. Willem III.

4. Jean-Jacques d'Obeille.

richten, dat er slechts neergezet is als de meest recente schanddaad jegens Zijne Hoogheid, aldus op een plaats die gewijd genoemd wordt, en ter herinnering aan zo'n gevoelige belediging jegens een prins die soeverijn is in zijn [eigen] staat. Wanneer deze goede bisschop er niet voor zorgt het dreigement om met zijn verbaal naar het Franse hof te gaan te niet te doen, evenals de weigering van het *Te Deum* in een openbare vreugdebetuiging, dan zal het nodig zijn dat u hem manieren leert. Ik weet niet hoe u het zich in het hoofd haalt zich te beklagen vanwege het voorzitterschap, nog voordat u dit verkreeg. Ik heb zelfs niet nagelaten enkele passages uit uw brieven te lezen, aangezien u mij daartoe aanzet, maar op een verkeerd moment. Weest u voorzitter, in hemelsnaam, en begint u zich pas in de tweede plaats maar te bekommeren om uw eigen belangen. Tot nu toe antwoordt men daarop slechts met stiltes, en [François] Riomal zal u duidelijk laten zien hoe wij van zins zijn om allerlei zaken te bestieren, zodat al deze redeneringen van mensen die beschuldigingen uitspreken en lasteren vergeefs zijn en niet ter zake. Ik ben enz.
